

Ἐνθρονιστήρια Ὁμιλία

Μακαριώτατε Πάτερ καί Δέσποτα, Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν & πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερώνυμε,

Σεβασμιώτατε Ἐκπρόσωπε τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, Μητροπολίτα Γουμενίσσης κ. Δημήτριε,

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Ξάνθης καί Περιθεωρίου κ. Παντελεήμων, Τοποτηρητά τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας,

σεβαστοί μου ἅγιοι Ἀρχιερεῖς καί ἀγαπητοί πατέρες,

ἐξοχότατοι ἄρχοντες τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας καί τοῦ τόπου μας,

ἐκλαμπρότατοι ἐκπρόσωποι τῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν καί τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας,

λαέ τοῦ Θεοῦ ἀγαπημένε,

μέ μεγίστη χαρά ἀλλά καί βαθεῖα αἴσθηση εὐθύνης ἀναλαμβάνω σήμερα τή διαποίμανση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας. Ἡ εὐθύνη εἶναι πολύ μεγάλη, διότι ἀφορᾷ τό γεγονός καί τό μυστήριο τῆς Ἐκκλησίας μας.

Α.

Ἡ Ἐκκλησία δέν εἶναι μόνον μιά ἱστορία καί μιά παράδοση διάρκειας, ἀλλά καί ἓνα θεῖο μυστήριο, “θεῖα εὐδοκία ἐν ἀνθρώποις”. Καί ἔτσι ἀκριβῶς πρέπει νά τήν ἀντιλαμβανόμαστε.

Δυστυχῶς, ὁ ἄνθρωπος δείχνει νά ἔχει ἀπομακρυνθεῖ ἀπό τήν πατροπαράδοτη ἀναζήτηση καί αἴσθηση τοῦ Θεοῦ.

Φαίνεται ἐπιφανειακά νά τόν ἀγγίζει, ἀλλά κατά βάθος δέν τόν ἀπασχολεῖ ἡ ἐκζήτηση τοῦ ζῶντος Θεοῦ. Οἱ πράξεις του φανερώνουν ὅτι δέν τόν ἐνδιαφέρει ἡ μέθεξη τῆς ζωοποιοῦ παρουσίας καί τῆς θεοποιοῦ ἀγιότητος-δυνάμεως τοῦ Θεοῦ. Στήν καθημερινότητά μας ἐθιζόμαστε νά βιώνουμε τή «δικτατορία τοῦ σχετικισμοῦ καί τοῦ δικαιωματοτισμοῦ»: ἐκεῖνο τό “εἶμαι ἐλεύθερος νά πιστεύω καί νά πράττω ὅπως ἐγώ θέλω”.

Ζοῦμε μιά σύγχρονη Βαβέλ ὅπου ὁ ἄνθρωπος ἀνταγωνίζεται τόν Θεό, ἐξ οὗ καί ἡ σύγχυση. «Ὁ ἀνθρωποκεντρισμός σκοτώνει τήν Ἐκκλησία», σημειώνει στοχαστής ἐπίσκοπος.

Χρειάζεται, λοιπόν, νά προσπαθήσουμε νά ἀναδείξουμε καί τόν θεοκεντρικό ἄξονα. «Κοίτα ψηλά, ὄχι χαμηλά», λένε οἱ Πατέρες τῆς Ἐρήμου. Νά μᾶς συγκινεῖ, νά μᾶς παρακινεῖ, νά μᾶς κινεῖ ἡ ἀγιότητα τοῦ Χριστοῦ μας.

B.

Οἱ λύσεις στά παντοειδῆ προβλήματα τόσο τῆς σκληρῆς καθημερινότητας, ὅσο καί τά μεταφυσικά ὑπάρχουν μυστικά μέσα στή σχέση μέ τό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ μας. Ἐπιστροφή λοιπόν στήν σχέση καί σύνδεση μέ τό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, θεολογική προσέγγιση τήν ὁποία ἔντονα ἐπανευαγγέλισε στίς ἡμέρες μας ὁ νεοφανής σημειοφόρος ἅγιος Πορφύριος ὁ Καυσοκαλυβίτης.

Χάρις σέ αὐτήν τήν ἐπιστροφή κάθε πρόληψη, μαγγανεία, ὀτιδήποτε ψεύτικο, κίβδηλο, ὑποκριτικό, ἀναξιόπιστο στήν πίστη μας κατακαίεται ἀπό τήν φλόγα τοῦ Ἀναστάντος. Αὐτό τό πρόσωπο τοῦ ἐσταυρωμένου καί ἀναστάντος Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀποστέλλομαι νά καταγγέλλω στήν ἱστορική Δράμα μας.

Κάτω ἀπ' αὐτές τίς προοπτικές, αἰσθάνομαι ὅτι καλοῦμαι νά ὑπηρετήσω ὅλους σας, καί τά μέλη τῆς Ἐκκλησίας καί τά φερομένα ὡς ἐκτός Αὐτῆς μέλη Της, στήν προσπάθεια, νά ζεῖ καί νά ἐνεργεῖ ὁ Χριστός μέσα μας καί γύρω μας. Σύμφωνα μέ τό λόγο Του, «δέν ἔρχομαι γιά νά μέ διακονήσουν ἀλλά νά διακονήσω».

Καί κατά παράδοξο τρόπο, γιά τήν κοσμική ἀντίληψή μας καί τίς ἀξιολογικές κρίσεις μας, στήν Εὐαγγελική ἠθική ὁ διακονητής-ὑπηρέτης εἶναι ἀνώτερος ἀπό τόν καλεσμένο στό τραπέζι τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ: «Ποιός εἶναι μεγαλύτερος, ὁ καλεσμένος ἢ ὁ διακονητής; Ὁχι ὁ καλεσμένος; Ἐγώ στέκομαι ἀνάμεσά σας ὡς διακονητής» (Λουκ. 22, 27).

Ἔτσι ἐκ προοιμίου σημειώνω ὅτι δέν θά ἐπεκταθῶ σέ σχεδιασμούς καί ἐξαγγελίες πού προσιδιάζουν κοσμικές ἀντιλήψεις. Ἐχω βαθιά τήν συναίσθηση ὅτι ἀποτελοῦμε τμήματα τῆς συνάρτησης τοῦ σχεδίου τοῦ

Θεοῦ γιά τήν σωτηρία τοῦ κόσμου. Σ' αὐτό ἔρχομαι ὡς ἔσχατος καί οὐτιδανός νά συνεργήσω καί ὑπηρετήσω.

Ὑπ' αὐτήν τήν ἔννοια ἐπιτυχία ἢ ἀποτυχία ἐντάσσεται σέ αὐτή τήν προοπτική πού ὑπηρετοῦμε χωρίς νά γνωρίζουμε τό ἀπερινόητο βάθος καί κάλλος της. Τό σχέδιο αὐτό ὑπερβαίνοντας τά ὅρια τῆς πεπερασμένης ἀνθρώπινης λογικῆς ὁδήγησε ὑπερλόγως σέ Θεόν ἐνανθρωπήσαντα καί παρ' ἐλπίδα σέ ἄνθρωπο θεοποιηθέντα.

Γ.

Κατά τήν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας ὁ Ἐπίσκοπος δέν ἀποτελεῖ ἕνα διοικητικό θεσμό ἀλλά εἶναι πατέρας, λειτουργός καί διδάσκαλος. Ποιό εἶναι τό πρόσωπο-πρότυπο τοῦ ἀληθινοῦ ἐπισκόπου;

Τά ἀγιογραφικά καί τά ιεροκανονικά βιβλία τῆς Ἐκκλησίας παραπέμπουν οὐσιαστικά στό ἕνα πρότυπο ζωῆς.

Εἶναι τό πρόσωπο τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Αὐτοπαρουσιάζεται στόν τότε ποιμενικό βιβλικό λαό καί ὡς «ὁ Ποιμήν ὁ Καλός» (θεολογικό δάνειο τῆς Π.Δ., ἀλλά κατεξοχήν σωτηριολογικός ὅρος τῆς Ἰωάννειας θεολογίας), ἀλλά καί ὡς «ὁ Ἀμνός τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τήν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου» (Ιω. 1, 29): ὑπόδειγμα καί γιά τοὺς ποιμένες καί γιά τοὺς ποιμαινομένους.

Ὁ μονογενὴς Υἱός — ἂν καί ἀτρέπτως καί ἀχωρίστως ἀπὸ τὸν Πατέρα Του — κενούμενος ἦλθε ἀνάμεσά μας, μᾶς ἀναδέχθηκε ὡς ἄνθρωπος, ὡς ἱερεὺς, θύτης καί θύμα. Ὅσοι δέχονται τήν προσφερόμενη καί μετεχόμενη ἱερωσύνη τοῦ Χριστοῦ, ἀποδέχονται στήν οὐσία τό δρόμο καί τό παράδειγμά Του.

Ὁ Χριστός δέν ἦλθε ὡς ἄρχων ἢ δυνάστης, πού λαχταρᾷ τιμές καί δόξεις καί διψᾷ γιά ἐξουσία. Ἀπέφυγε νά λάβει βασιλεία, ἐξουσία καί δύναμη πάνω στή γῆ.

Μέ τήν ταπείνωση τοῦ Σταυροῦ χαράσσει τήν ὁδὸ πρὸς ἀποφυγὴ τῆς ἐξουσίας. Ἡ δύναμη τοῦ σταυροῦ ὡς ταπείνωση καί ἀδυναμία καταλύει τήν κοσμικὴ ἰσχὺ καί τήν ἀλαζονεία τῆς ἐξουσίας.

Ἡ κορυφὴ τῆς πυραμίδος δέν εἶναι ψηλά, ἀλλὰ πρὸς τά κάτω, καί ὁ Χριστός — ὁ Καλὸς Ποιμήν καί Θεῖος Ἀμνός — σηκώνει τό ποίμνιο στίς

πλάτες Του, όπως αναστοχάζεται ο άγιος Σωφρόνιος του Έσσεξ (Ό Άγιος Σιλουανός ό Αθωνίτης, 2011, σσ. 312-315).

Ό Χριστός, όπως μάς τόν παρουσιάζει ή εύαγγελική περιγραφή του Καλοϋ Ποιμένος, δέν ακολουθεϊ τά πρόβατα, ως συνήθως, αλλά βαδίζει πρώτος, εύθύνει τρίβους, για νά όδηγεϊ ασφαλώς τό ποίμνιο πρός τόν Πατέρα Του.

Όταν λέει ό Κύριος «*άγαπήστε τούς άδελφούς σας, όπως έγώ σᾶς άγάπησα*» (Ιωαν. 13, 34· 15, 12, και αυτό μέσα στην προοπτική της θείας οίκονομίας: Ιωάν. 15, 9), ή ποιότητα της άγάπης καθορίζεται από τό δεύτερο μέρος της έντολής, από εκείνο τό «*όπως έγώ σᾶς άγάπησα*».

Ό Κύριός μας είναι ακόμη ή αποκάλυψη του Θεοϋ Πατέρα.

Ό Χριστός μάς προσφέρει διά του Έαυτοϋ Του την υιοθεσία από τό Θεό Πατέρα. Μέσα από τό Χριστό ζοϋμε τή σχέση παιδιών πρός τόν Πατέρα.

Η ενανθρώπησή Του (στην ιστορική της πραγμάτωση και στην έκκλησιαστική της διάρκεια) αποτελεί την άνοιχτή άγκαλιά του Πατέρα, πού προσμένει αδιάκριτα όλα τά πλάσματά Του (βλ. 1ω. 1, 18).

Τόν απασχολοϋν όλα τά προβλήματα, τά λάθη και οι άστοχίες μας στό βαθμό πού μάς αποξενώνουν από Έκεϊνον, την πηγή της ζωής. Είναι ό αείποτε παρών, ό έμφαντικά άφανής, ό διακριτικώς κατακεκρυμμένος.

Ό Κύριός μας, επίσης, είναι ό άληθινός λειτουργός.

Λίγο πριν από τή Σταύρωσή Του, παρέδωσε στην Έκκλησία τό κατεξοχήν μυστήριο της Θείας Εϋχαριστίας, τό μυστήριο της θείας κοινωνίας, τό μυστήριο της έκκλησιαστικής ένότητας: «*Τοϋτο ποιείτε εις την έμήν ανάμνησιν*» (Λουκ. 22, 19· πρβλ. Α΄ Κορ. 11, 24).

Ό Κύριός μας είναι και ό άληθινός διδάσκαλος, ή κυριολεκτούμενη και όντολογική Άλήθεια πού αποκαλύφτηκε και μετέχεται.

Τό ιερό Εϋαγγέλιο, πού καταγράφει τή θεανθρώπινη αποκάλυψη, τή ζωή, τούς λόγους, τά θαύματα, την τελείωση της θείας Οίκονομίας του Κυρίου μας, όπως και οι Έπιστολές του άπ. Παύλου και τά έρμηνευτικά κείμενα των Πατέρων μας, αποτελοϋν την άλάθητη πυξίδα της ζωής των ανθρώπων.

Εἶναι ἡ διδασκαλία μας, ἡ κατήχηση καί τό κήρυγμα, ἡ μαθητεία καί τό πίστευμά μας. Μέ τό Τετραβάγγελο οἱ παλιοί παπάδες ἐμψύχωναν καί γιάτρευναν τούς ἀνθρώπους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ὁ μακαριστός παπα-Ἰωακείμ Καρατζίδης στούς “Ἁγίους Πέντε Μάρτυρες” στό Πολύστιλο.

Δ.

Τό ἥθος τοῦ Κυρίου φανερώνει *«ποίου πνεύματος»* ὁφείλει νά εἶναι ὁ Ἐπίσκοπος, ὅχι σέ ἓνα τυπικό ἠθικό επίπεδο ἀποδεκτῆς συμπεριφορᾶς, ἀλλά σέ μιά βιωματική κατάσταση, χαρισματικά κατεργασμένη.

Ὁ Ἐπίσκοπος καλεῖται νά ἐνθρονισθεῖ στίς καρδιές τῶν ἀνθρώπων ὡς ὁ κατεχοχὴν πνευματικός πατέρας: κατά τό ὑπόδειγμα τοῦ Κυρίου μας καθοδηγώντας κάθε πιστό ἀπό τά βάθη τῆς ἀλλοτριώσεως (ἀπό τήν Κόλαση) πρὸς τά ὕψη καί τά κάλλη τοῦ Παραδείσου(στην Ζωή).

Ὁ ἱερός Αὐγουστίνος, τονίζει ὅτι τό *«προϊστασθαι»* τοῦ ἐπισκόπου-ποιμένα συνιστᾷ ὅχι τήν ἐξουσιαστική ἐπιβολή πάνω στά ὑπόλοιπα μέλη τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά τήν οὐσιαστική ἀνάληψη τῆς μεγαλύτερης εὐθύνης στή διακονία, τήν εὐεργεσία καί τήν ὠφέλεια τῶν ἄλλων χριστιανῶν.

Τόν ἄριστο ποιμένα μᾶς περιγράφει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Διάλογος: *«Εἶναι καθαρὸς στό λογισμό, ἐξαιρετὸς στήν πράξη, διακριτικὸς στή σιωπή, ἐποικοδομητικὸς στό λόγο, ἐγγύτατος στόν καθένα μέ τό νά συμπάσχει, μεταρσιωμένος ὑψηλότερα ἀπὸ ὅλους στήν πνευματική θεωρία».*

Μεταδίδει μέ διάκριση καί εὐθύνη τό νόημα τοῦ θείου λόγου στό ποίμνιό του. Γι’ αὐτό ὁ ὁσιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης ἀπαιτεῖ *«ἀπὸ τόν Ἐπίσκοπο νά μελετᾷ τήν Ἁγία Γραφή καί νά διδάσκει τά νοήματά της στό λαό»* (ὁσίου Νικοδήμου, Συμβουλευτικὸ Ἐγχειρίδιο).

Ε.

Πάνω ἀπ’ ὅλα, ἡ ποιμαντική φροντίδα εἶναι μαρτυρία ἀγάπης γιά τό ποίμνιο. Αὐτήν ζητάει ὁ Χριστὸς ἀπὸ τόν Πέτρο. Δέν τόν ἐλέγχει γιά τήν ἄρνησή του, ἀλλά μετὰ τήν Ἀνάστασή Του τόν ψάχνει καί τοῦ ἀναθέτει τή διαποίμανση τῶν χριστιανῶν: *«Ἄν μ’ ἀγαπᾷς, νά προϊστασαι*

πνευματικῶς τῶν ἀδελφῶν. Καί τή θερμή σου ἀγάπη γιά μένα, τήν ὁποία ἔδειχνες μέ κάθε τρόπο καί χαιρόσουν, τώρα δεῖξέ την στά δικά μου τέκνα. Καί γι' αὐτά νά θυσιάσεις καί τή ζωή σου, ὅπως ἔλεγες ὅτι θά τό ἔκανες γιά μένα». Αὐτά λέει —κατά τήν ἐρμηνευτική τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου— ὁ Χριστός στόν Πέτρο καί κατ' ἐπέκταση στόν κάθε ἐπίσκοπο.

Ὁ Χριστός θέλει τή φροντίδα «τῶν ἐλαχίστων ἀδελφῶν του» ἀπό τόν ποιμένα. Σημασία ἔχουν πάντοτε οἱ ἄλλοι «γιά τοὺς ὁποίους ὁ Χριστός πέθανε» (Ρωμ. 14,15). Ἔτσι, γίνεται «συνεργός Θεοῦ στη δημιουργία ἀθανάτων θεῶν». (Ἅγιος Σωφρόνιος, Περί Προσευχῆς, σ. 253).

Ὁ Κύριός μας, ὄντας αὐτοπροσώπως ἡ Ἀγάπη, ἀνεβαίνει στό βουνό καί ἐκεῖ, στήν ἡσυχία, ἀφοσιώνεται στήν προσευχή. Ἀλλά καί κατεβαίνει στίς πόλεις καί τά χωριά, ὅπου ἐνεργεῖ τά θαύματα, ἀνοίγοντας τήν ὁδό τῆς μίμησης στοὺς καλοὺς ποιμένες, ὥστε ἀπό τή θεωρία τῆς προσευχῆς καί τῆς Λειτουργίας νά νιώθουν ἀπό εὐσπλαγχνία δικές τους τίς ἀνάγκες τῶν ἀδύναμων καί στήν πράξη νά τίς θεραπεύουν.

Αὕτη εἶναι ἡ ἐκφραση καί ἡ ποιότητα τῆς ποιμαντικῆς μέριμνας.

Καί αὐτὴν αἰσθάνομαι ὅτι ὀφείλω νά ἐπιδείξω: μέριμνα ἀπό ἀγάπη θυσιαστική καί δεσμευτική ἀπέναντι στόν Κύριο καί τοὺς ἐλάχιστους ἀδελφούς Του. Ἀδελφούς Του, ἀφοῦ κανεὶς δέν ἀνήκει σέ μᾶς τοὺς ποιμένες, ἀλλά ὅλοι ἀνήκουμε στό Χριστό. Ὅλοι εἴμαστε τά λογικά Του πρόβατα, ἀπό τόν ἐλάχιστο ἀδελφό ἕως καί τόν Ἐπίσκοπο (ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος). Κι ἐμεῖς καλούμαστε καί πορευόμαστε σέ ἀναλογική μίμηση.

ΣΤ.

Θά μοῦ ἐπιτρέψετε, ὅμως, νά σκιαγραφήσω καί τήν εὐθύνη τῶν ποιμαινομένων. Ὅσοι, μέ τή θέλησή μας, ἐντασσόμαστε μέ τό ἅγιο Βάπτισμα στήν Ἐκκλησία, ἴσως δέν συνειδοποιήσαμε ἐπαρκῶς τήν ἔνταξή μας.

Στό ἱερό Μυστήριο τοῦ Βαπτίσματος ὄχι μόνον ἀνακαινίσθηκε ἡ φύση μας, μέ τήν κατά μίμησιν βίωση τοῦ τριημέρου Θανάτου καί τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου μας, ἀλλά καί ἐνταχθήκαμε σ' ἓνα συγκεκριμένο μυστηριακό σῶμα, σέ μιά πνευματική οἰκογένεια. Αὕτη

Εἶναι ἡ Ἐνορία, κατὰ τόν μακαριστό π. Ἰωάννη Ρωμανίδη (περιοδικό Κιβωτός, 1952).

Γιὰ τό λόγο αὐτό, τό βάπτισμα δέν μπορεῖ νά θεωρηθεῖ ὡς ἡ εἴσοδος μας στή γενική ἢ οἰκουμενική ἰδέα τοῦ χριστιανισμοῦ. Εἶναι ἡ εἴσοδος στή ζωή μιᾶς ὁρισμένης τοπικῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος, τῆς Ἐνορίας.

Στα Μυστήρια τοῦ Γάμου ἢ τῆς Βάπτισης, ἀκόμη καί τῆς Κηδείας, οὐσιαστικά συμμετέχουμε ὡς μέλη τῆς Ἐνορίας στή χαρά καί στή λύπη τῶν ἀδελφῶν μας, τῆς οἰκογένειάς μας.

Ζοῦμε κοινοτικά, ὁμαδικά, οἰκογενειακά. Συμμετέχουμε ἐθελοντικά στά διακονήματα τῆς Ἐνορίας μας: στήν Κατήχηση, στό Φιλόπτωχο, στήν Κατασκήνωση, στήν καθοδήγηση τῶν νέων ἀνθρώπων πού προτιμοῦν τήν ἱερή δέσμευση τοῦ γάμου, στή στήριξη τῶν γερόντων, στήν ἀνακούφιση τῶν ΑΜΕΑ καί τῶν κάθε λογῆς ἀναγκασμένων συνανθρώπων μας, κατὰ τό τοπικό νεότερο παράδειγμα τοῦ Ἁγίου τῶν πτωχῶν καί τῶν πονεμένων, τοῦ ὁσίου Γεωργίου Καρσλίδη.

Ἰδιαίτερα οἱ νέοι γονεῖς πρέπει νά βοηθηθοῦν στό ἔργο ἀνατροφῆς καί χριστιανικῆς διαπαιδαγωγήσεως τῶν τέκνων τους. Ὑποκλίνομαι στό κουράγιο καί τήν ὑπομονή τους, στίς πολλές θυσίες πού κάνουν γιά τά παιδιά τους.

Οἱ γονεῖς πού ἀγαποῦν τόν Χριστό ἄς διαψεύσουν τίς φρικτές ἐξαιρέσεις τῶν ἡμερῶν μας, πού ἀποϊεροποιοῦν καί ἀποκαθηλώνουν τό θεμελιῶδες γιά τήν κοινωνία καί τήν Ἐκκλησία γονεϊκό ἀρχέτυπο.

Συνιστῶ νά μήν ἐγκαταλείπουν τά παιδιά τους στή βορά τῶν ποικίλων τεχνολογικῶν μέσων τῆς ἐποχῆς μας ἀλλά νά τά εἰσαγάγουν στήν πνευματική ζωή τῆς Ἐκκλησίας. Τούς προσκαλῶ νά στηρίξουν μέ τήν ἐμπιστοσύνη τους τό ποικίλο νεανικό, κατηχητικό καί κατασκηνωτικό ἔργο τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας.

Ἐνα ἀπό τά σπουδαιότερα προβλήματα, πού ἀπασχόλησε καί ἀπασχολεῖ τό Σεπτό Σῶμα τῆς Ἱεραρχίας μας ὑπό τήν πεπνυμένη καθοδήγηση Σας, Μακαριώτατε, εἶναι ἡ παθογένεια στήν ἐλληνική οἰκογένεια καί τά συναφῆ ζωτικά θέματα τῆς ἀνατροφῆς καί

διαπαιδαγωγήσεως τῶν παιδιῶν καί νέων καί αὐτό τῆς
ὑπογεννητικότητος καί τῆς δημογραφικῆς συρρικνώσεως.

Στά τωρινά δυσχείμερα χρόνια τοῦ ἄκριτου δικαιωματοῦ ὁ Χριστός
θά δίδασκε ἐμφαντικά: *«Ἀφῆστε τά παιδιά νά γεννηθοῦν καί νά ἔλθουν
κοντά μου»*. Ναί, λοιπόν! Νά τοὺς ἐπιτρέψουμε νά γεννηθοῦν!!!

Ὅφείλουμε νά ἔχουμε ἀνοιχτές τίς καρδιές μας στά νέα παιδιά, τοὺς
μαθητές καί σπουδαστές, στοὺς δασκάλους καί καθηγητές τους. Τό
σχολεῖο ὀφείλει πρωτίστως νά εἶναι τόπος καλλιέργειας ἡθους,
ἀναδείξεως ὑγειῶν προτύπων, διαπαιδαγωγήσεως καί μορφώσεως τοῦ
χαρακτήρα τῶν παιδιῶν καί τῶν νέων. Γι' αὐτό τόν στόχο πρέπει νά
εἵμαστε δίπλα του, στό πλάϊ τους.

Χρέος ἔχουμε καί ἔναντι τοῦ πολιτισμοῦ μας, τῶν ἡθῶν καί ἐθίμων πού
κληρονομήσαμε ἀπὸ τοὺς προγόνους μας. Τίς παραδόσεις τους πού
ὑπὸ τὴν στοργή τῆς Ἐκκλησίας μας διαφυλάσσουν οἱ Πολιτιστικοί
Σύλλογοι τῆς Μητροπόλεώς μας καί ὀφείλουμε νά τίς
μεταλαμπαδεύσουμε στίς νεότερες γενιές ὅχι ὡς φολκλορικό γεγονός
στείρων ἐκδηλώσεων, ἀλλ' ὡς ἀποκάλυψη τοῦ κεκρυμμένου ἡθους τοῦ
ὅπου γῆς Ἑλληνισμοῦ εἰδικά ὅπως αὐτό μεταφέρθηκε ἀπὸ τίς
ἀλησμόνητες πατρίδες. Πολιτισμός καί παράδοση συνιστοῦν τὴν ψυχὴ
τοῦ λαοῦ μας.

Πολύ περισσότερο ἀπ' ὅλα, βέβαια, νά στηρίξουμε καί νά
συμπαρastaθοῦμε οἱ ἐξομολόγοι καί πνευματικοὶ πατέρες στοὺς
πληγμένους ἀπὸ τὴν ἁμαρτία συνανθρώπους μας.

Νά καλλιεργήσουμε πάνω ἀπ' ὅλα τὴν εὐσπλαγχνίαν καί φιλαδελφίαν
μας, ὥστε νά γίνεται καί πνευματικὴ ἐλεημοσύνη καί ὑλική
συμπαραστάση. Νά μετουσιώνεται σέ ἔργα φιλανθρωπίας, *«χωρὶς νά
γνωρίζει τό ἓνα χέρι μας τί καλὸ πράττει τό ἄλλο»!* Νά δοῦμε τοὺς
πτωχοὺς ἀδελφούς μας ὅχι μέ ὄρους συμπόνιας καί λύπης, ἀλλὰ μέ
ἀληθινὴ ἀγάπη, ὡς ἑαυτοὺς, ὡς κομμάτι τῆς ζωῆς καί τῆς σωτηρίας μας.

Ἐξάλλου, πρέπει νά σκεφτόμαστε καί νά ζοῦμε *“ἐν ὄψει τῶν ἐσχάτων”*,
στήν προοπτικὴ τῆς ἔσχατης πορείας καί κρίσης μας. Ὁ Θεός θά κρίνει
τόν καθένα μας ἀναλογικά μέ τὴν ἀνταπόκρισή μας στοὺς λόγους Του:
«Πείνασα καί μοῦ δώσατε νά φάω, δίψασα καί μέ ξεδιψάσατε, ἤμουν

στή φυλακή καί στό νοσοκομεῖο καί μέ ἐπισκεφθήκατε. Εἰσέλθετε καί κληρονομεῖστε τή Βασιλεία μου»(βλ. Ματθ. 25, 35).

Καί ὅλα αὐτά νά τά πράξουμε ὡς μέλη τῆς Ἑνορίας μας, τῆς τοπικῆς ἔκφρασης τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ. Ἔτσι, θ' ἀναπτύξουμε ἀκόμη περισσότερο τήν κοινοτική ἐνοριακή ζωή.

Καί ἂν τό πετύχουμε αὐτό, τότε ὅλα αὐτά καθιστοῦν τόν ἄνθρωπο ἱκανό νά συμμετάσχει στήν κοινή, τήν ἐνοποιό ζωή τῆς θείας Εὐχαριστίας. Τό νά εἶσαι μέλος τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ σημαίνει συμμετοχή στίς λατρευτικές συνάξεις, ἡ ὁποία καταξιώνεται στήν κοινωνία τοῦ Σώματος καί Αἵματος τοῦ Κυρίου.

Εὐχομαι νά γλυκαίνεται ἡ καρδιά μας ἀπό τίς θεῖες Λειτουργίες, τίς ἱερές Ἀκολουθίες καί τά Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας, κατὰ τό παράδειγμα τοῦ μεγάλου Δραμινοῦ ἁγίου ἀσκητῆ καί κοινοβιάτη τοῦ 20^{ου} αἰώνα παπα-Χαραλάμπους τοῦ Διονυσιάτου, ὁ ὁποῖος λειτουργοῦσε καθημερινά.

Ἡ θεία Λειτουργία καί οἱ προσευχές τῶν Ἀγίων μας συντηροῦν τόν κόσμο μας. Ἡ καθημερινή Θεία Λειτουργία ἀποτελεῖ ζωτική ἀνάγκη καί τροφή για νά ζήσει ἡ Δράμα. Γιά τήν ψυχοσωματική εὐλογία, τήν πνευματική σκέπη καί προστασία τῶν πιστῶν μας.

Ἀκόμη νά προσβλέπουμε καί στό ἄλλο μεγάλο δῶρο τοῦ Θεοῦ γιά τόν τόπο μας, διαχρονικό δῶρο πού παρέχεται σέ ὅλους μας, εἴτε τό νιώθουμε εἴτε ὄχι. Πρόκειται γιά τά ὀνομαστά Ἱερά Μοναστικά Παλλάδια τῆς Μητροπόλεώς μας, τήν Παναγία Εἰκοσιφοίνισσα καί τήν Ἀνάληψη τοῦ Σωτῆρος στή Σίψα.

Αὐτοί οἱ τόποι ἀσκητικῆς καί προσευχητικῆς ἡσυχίας χρειάζονται τό σεβασμό μας. Εἶναι τόποι καί τρόποι νήψεως, πνευματικῆς ἐγρηγόρσεως, ἀποφυγῆς τῆς ἀκηδίας, φῶς γιά μᾶς τούς «ἐν τῷ κόσμῳ» χριστιανούς. Μέ τί μπορούμε νά ἀποτιμήσουμε τό «μεροκάματο» ἀποταγῆς, ὑπακοῆς καί προσευχῆς τῶν μοναχῶν; Εἶναι ἀνυπολόγιστο ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τῶν καρδιῶν μας καί αὐτό κατατίθεται καθημερινά ὑπέρ ὅλων ἡμῶν! Εὐχομαι νά μέ ἀξιώσει ἡ Παναγία μας νά παραμείνω γιά πάντα ὄντως ποιμήν καί ἀνυπόκριτος ἄρωγός τους.

Ζ.

Σημαντικό ρόλο, βέβαια, στη ζωή τῶν χριστιανῶν διαδραματίζουμε οἱ ποιμένες, ὁ Ἐπίσκοπος καί οἱ ἱερεῖς, ρόλο γιά τόν ὁποῖο στά ἔσχατα θά μᾶς ζητηθεῖ λόγος.

Παράλληλα, οἱ πιστοί μας νά στέκονται μέ σεβασμό, τιμή καί ἐμπιστοσύνη ἀπέναντι στήν Ἱερωσύνη τοῦ Χριστοῦ καί τούς φορεῖς της.

Μέ τήν ἐκκλησιαστική ὑπακοή δέν ἐννοοῦμε κατάργηση τῆς ἐλευθερίας τοῦ προσώπου καί τῆς ἀντίστοιχης εὐθύνης πού ἀναλογεῖ στο αὐτεξούσιό μας. Ὑπακοή σημαίνει τό προτασσόμενο συμφέρον τῆς Ἐκκλησίας δηλαδή τό ἀρτιότερο σωτηριολογικῶς στά πλαίσια τῆς ἐλευθερίας τοῦ κάθε προσώπου καί τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητας.

Κάποιες φορές παρατηροῦμε ὅτι πολλοί χριστιανοί μας θέλουν νά παραδώσουν στόν ἐκκλησιαστικό ποιμένα τήν ἐλευθερία τους, νά μεταβληθοῦν σέ ὁπαδούς. Θέλουν ν' ἀποφασίζει ὁ ποιμένας γι' αὐτούς. Ὅμως, ἄλλο πράγμα ἡ συμβουλή ἡ ὁποία δίδεται ἀπό τόν πνευματικό, κι ἄλλο ἡ ἀπόφαση ἡ ὁποία λαμβάνεται ἀπό τόν ποιμαινόμενο. Διότι πολλοί φοβοῦνται τό ρίσκο τῆς εὐθύνης. Φοβοῦνται σέ τελική ἀνάλυση τήν ἐλευθερία. Θερμῶς παρακαλῶ, μήν συνεργήσουμε σέ αὐτό!

Ἀδελφικῶς προτρέπω τούς ἱερεῖς μας νά σέβονται, νά προσφέρονται καί ν' ἀνταποκριθοῦν στή θεία Χάρη πού τούς δόθηκε κατά τό μυστήριο τῆς Χειροτονίας τους.

Σ' αὐτήν τήν προσπάθεια, πού τελικά ἀφορᾷ ὅλους μας, κληρικούς καί λαϊκούς, ὡς ἐνταγμένοι διά τῆς Χάριτος τοῦ Μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος στό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, θά ἔχετε ἅπαντες τήν ἀδιάπτωτη συμπαράστασή μου.

Η.

Ταπεινῶς καί ἀξιοχρέως ἡ σκέψη μου στρέφεται στούς μακαριστούς ἀγίους προκατόχους μου, τῶν ὁποίων ἡ συμβολή στήν διαποίμανση τοῦ λογικοῦ ποιμνίου τῆς Ἐκκλησίας ἐν Δράμα ἦταν ἀποφασιστική καί ὑπό τήν ἐννοια αὐτή ἀναξίως τιμῶ καί εὐλαβοῦμαι.

Ἀρχῆς τοῦ λόγου γενομένης ἀπό τόν ἅγιον Ἐθνοῖερομάρτυρα Χρυσόστομο Σμύρνης, τόν ἀπό Δράμας, τόν τολμηρό καί ἀκαταπόνητο ἐθνεγέρτη, τό σεπτό ἀνάστημα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυροῦ Ἰωακείμ τοῦ Γ΄ τοῦ Μεγαλοπρεποῦς, μή εἰσέτι ἀναγνωρισμένου τοῦ τεραστίων ἐθνικῶν καί ἐκκλησιαστικῶν διαστάσεων ἔργου του, πού ἡ λεβεντογένη ἀλληνική Μακεδονία μας ἄπειρα τοῦ ὀφείλει.

Ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος διετέλεσε Μητροπολίτης Δράμας, Φιλίππων καί Ζιχνῶν ἀπό τό 1902 ἕως τό 1910. Ἀνήγειρε τό Γυμνάσιο Ἀρρένων Δράμας σέ σχῆμα Ε, παραπέμποντας στίς ἔννοιες Ἑλλάδα καί Ἐλευθερία. Ἐκτίσσε τά Ἐκπαιδευτήρια Δράμας πού στέγαζαν παρθεναγωγεῖο καί ἀρρεναγωγεῖο μέ συνδρομή καί τῆς οἰκογενείας Μελλά σέ σχῆμα Π, ὅπως ἡ λέξη Πατρίδα. Ἐκτίσσε Ἐκπαιδευτήρια στήν Προσοτσάνη μέ Ἀστική Σχολή Ἀρρένων καί Παρθεναγωγεῖο.

Πραγματοποιοῦσε περιοδεῖες στίς δεινοπαθοῦσες περιοχές ὅπου ἀσκοῦσε ἡ Βουλγαρική Ἐξαρχία στυγνή καί ἀπάνθρωπη βία καί ἀνιστόριτη προπαγάνδα. Ἀντιμετώπισε μέ σθένος τίς τρομοκρατικές ἐνέργειες τοῦ βουλγαρικοῦ κομιτάτου καθώς καί τήν τότε ρουμανική προπαγάνδα ἀναλαμβάνοντας ὁ ἴδιος τό ρίσκο τῆς διεύθυνσης τοῦ Ἀγῶνα κατά τῶν κομιτατζήδων.

Ἐκτίσσε μεγαλοπρεπή Ναό στή Δράμα, Μητροπολιτικό Οἶκο, Νοσοκομεῖο καί Γυμναστήριο καί ἱδρυσε μουσικούς ὁμίλους. Περιέσωσε ἀρχαιοῦτες καθώς θεωροῦσε ὅτι συνιστοῦν ἀψευδεῖς μάρτυρες τῆς ἐλληνικότητος τῆς Μακεδονίας. Ἡ ἱστορική Δράμα τό 1910 εὐγνώμονοῦσα τόν ἀποχαιρετᾷ ὡς Πατέρα καί Εὐεργέτη σέ νέα στρατεία στήν Σμύρνη, προπέμποντάς τον στόν μελλοντικό Γολγοθᾶ τοῦ μαρτυρίου Του.

Ἀκολουθοῦν στά μεθύστερα χρόνια μας ὡς Μητροπολίτες Δράμας ὁ σοφός, πεπνυμένος καί παραδοσιακός κυρός Διονύσιος καί ὁ ἀνύστακτος, πολυτάλαντος καί ἀνυπόκριτος κυρός Παῦλος.

Θ.

Μακαριώτατε Δέσποτα,

Σεβασμιώτατε Ἐκπρόσωπε τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος τοῦ
Οἰκουμενικοῦ μας Πατριάρχου Μητροπολίτα Γουμενίσσης κ. Δημήτριε,

Θεοτίμητοι Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,

Ἀγαπητοὶ κληρικοί, μοναχοί καὶ μοναχές,

Ἐξοχώτατοι ἄρχοντες,

Ἐκπρόσωποι τοῦ στρατοῦ καὶ τῶν σωμάτων ἀσφαλείας,

ἀγαπητοὶ Πατέρες καὶ ἀδελφοί,

ὅταν ὁ Θεὸς παρέδιδε ἐκ δευτέρου τὴ Νομοδοσία τοῦ Σινᾶ στό Μωϋσῇ,
τοῦ ἀποκαλύφθηκε λέγοντας: *«Τό ὄνομά μου εἶναι οἰκτίρμων καὶ
ἐλεήμων, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ ἀληθινός»* (Ἑξοδ. 34, 6).

Θεωρῶ ὅτι πρωτίστως ὁ Ἐπίσκοπος ὀφείλει νά μιμηθεῖ τόν Τριαδικό
Θεό μας σ' αὐτά τὰ χαρακτηριστικά Του: νά εἶναι εὐσπλαγχνος καὶ
ἐπιεικής, χωρίς μνησικακία, ἀλλά μέ πολλή ἀγάπη. Νά ἔχει καλωσύνη
καὶ ὑπομονή, πού εἶναι τὰ μεγαλύτερα χαρίσματα.

Ἐπειδὴ ὅλα αὐτά δέν ἀποτελοῦν μόνο καρπὸ προσωπικοῦ ἀγώνα καὶ
ἀγωνίας ἀλλὰ πρωτίστως δωρεὰ τῆς χάριτος Του εὐχηθεῖτε παρακαλῶ,
νά μοῦ τὰ δωρίζει ὁ Θεός ἔστω καὶ κατ' ἐλάχιστον.

Ταπεινῶς ἐξαιτοῦμαι γιὰ τὴν ἱερά ἀποστολή πού ἀναλαμβάνω τὴν εὐχή
καὶ εὐλογία τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ μας Πατριάρχου κ.κ.
Βαρθολομαίου, τὴ δική Σας εὐχή Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα,
Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερώνυμε καὶ τὴν εὐχή
τῶν ἁγίων Ἱεραρχῶν πού συγκροτοῦν τὴ Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας τῆς
Ἐκκλησίας μας, ἰδιαίτερος τῶν παρόντων.

Εὐχαριστῶ ὅπως ἰδιαίτερος Ὑμᾶς, τόν Τοποτηρητὴ τῆς Ἱερᾶς
Μητροπόλεως, Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Ξάνθης κ. Παντελεήμων, ὁ
ὁποῖος μέ σοφία, σύνεση καὶ διάκριση χειρισθήκατε ὅλες τίς ὑποθέσεις
πού προέκυψαν τὴν περίοδο ἀπὸ τὴν ἐκδημία τοῦ μακαριστοῦ κυροῦ
Παύλου μέχρι σήμερα.

Ἐκζητῶ τὴν προσευχή κλήρου καὶ λαοῦ, τῶν μοναχῶν καὶ μοναζουσῶν,
τῆς λαχούσης μοι Ἐπαρχίας καὶ τίς εὐχές καὶ προσευχές τῶν ἀγαπητῶν

χριστιανῶν ἀπὸ τὴν Ἱερά Μητρόπολη Γουμένισσης πού μέ συνοδεύουν σήμερα.

Θά ἀνταποκριθῶ ὅλη καρδίᾳ στούς Ἄρχοντες τοῦ τόπου πού ἔχουν τὴν καλή διάθεση συνεργασίας χωρὶς μίζερες ἰδιοτέλειες καὶ ἰδεοληψίες. Ἡ ἐνότητά μας πολλαπλασιάζει τὴ δύναμή μας νά σηκώσουμε τὸν προσωπικό Σταυρό καὶ αὐτόν τοῦ λαοῦ μας.

Ἐπικαλοῦμαι τὴν εὐλογία καὶ μεσιτεία ταῆς Παναγίας μας Εἰκοσιφοινίσσης καὶ τῶν ἱερῶν σεβασμάτων καὶ τοπικῶν Ἀγίων μας, τῆς Μεγαλομάρτυρος Ἀγίας Βαρβάρας, τοῦ ὁσίου Γεωργίου τοῦ νεοφανοῦς καὶ ὁμολογητοῦ, τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Χρυσοστόμου Σμύρνης τοῦ ἀπὸ Δράμας, τῶν νεοφανῶν Ἀγίων Ραφαήλ, Νικόλαο καὶ Εἰρήνη, τοῦ Πρωτοκλήτου Ἀποστόλου Ἀνδρέα, τοῦ οἰκουμενικοῦ Ἀγίου Νεκταρίου καὶ Πάντων τῶν Ἀγίων, τοὺς ὁποίους παρακαλῶ νά περισκέπουν τὴν πατρίδα μου πλέον τὴν Δράμα, τὸν εὐλαβῆ κλῆρο, τίς μοναστικές ἀδελφότητες καὶ τὸν φιλόχριστο λαό της καὶ τὴν Ἑλλάδα μας, εἰδικά στίς εὐαίσθητες ἐθνικά ἀλλὰ καὶ γενικῶς δύσκολες ὥρες πού διανύουμε.

Ὁ Κύριος μαζί μας. Ἄς πορευθοῦμε ὁμοθυμαδόν, ὁμόψυχοι συν-οδίτες, πρὸς τὸ ἀκύμαντο καὶ αἰώνιο λιμάνι τῆς Βασιλείας Του. Ἀμήν.